

“Oruçlunun rahatlayacağı iki sevinç anı vardır birisi iftar ettiği zaman, diğeri de orucunun sevabıyla Rabbine kavuştuğu andır.”

-Hadis-i Şerif -

Ey müminler, sizden öncekilere farz kılındığı gibi sizin üzerinize de oruç farz kılındı. Gerek ki oruç sayesinde fenalıklardan korunasınız.

-Bakara Suresi 183-

19 Ramazan 1445

BEYOĞLU ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

26.03.2024

CUMALIK

"Sen Cuma gününün hürriyet kadar kutsal olduğunu onlara anlat..."

İKİ BAYRAM ARASINDA DEĞİLSE NE ZAMANDIR BİZE DÜĞÜN?

Halk arasında çokça söylenir ya, iki bayram arasında düğün olmaz diye, bu sözün asıl delaletini bir kenara bırakarak çocukken bende hep uyandırdığı soruyu açık etmek istiyorum:

Düşündüğümüz her gün, iki bayram arasına denk geliyor ise, hangi gün düğünümüze izin var, hangi zaman vuslata layıktır? Hemen ardından bir diğer soru beliriyor: Bayram günü de değilse eğer, biz müslümanlar ne zaman güleceğiz? Bugünün imkanlarıyla doğrudan şahit olduğumuz ümmetin bela ve zulümlerle sarılmış hali, bizi derinden etkilemektedir. Ve bu sınır ötesi dertlenme, gün içinde çoğumuzu kederlendirmekte, bazılarımızı geceleri uykusuz bırakmaktadır. Soykırım noktalarına insani yardım ulaştırmak konusunda dahi sınıfta kalan liderler bir yana, halktan bizler kendimize karşı derin bir zillet hissine çarpıyoruz. Ancak birçoğumuzun iskaladığı husus, tarih boyunca ümmetin muhtelif kısımlarının (bazı kısa istisnalar dışında) musibetlerle boğuştuğudur. Huzur asr-ı saadette bile

kaç sene dört bir yanda hüküm sürebilmiştir, Kudüs ilk kez mi işgal altındadır, abartısından mı moğol istilası kıyamet alameti görülmüştür, kafirin boşa kaldığı mı olmuştur ki müslümanların gardını indirdiği bir ana rast gelelim? Aldandığımız nokta zulmün dün başladığını zannetmemizdir. Bu düşünce bizleri peşinen bir teslimiyetçi isyana, direnmek yerine acıyı kanıksamaya sevk etmekte, ruhlarımızı pasifize ederek bir harabeye çevirmektedir. Bu hislerle, hüznün hakkını vermek şöyle dursun bu yöndeki vazifelerimizden dahi tavizler vermekteyiz. Bu dünyaya inancını kaybetmiş bir topluluğun üzerinde ölü toprağı kalmasının müslümanlara fayda vermeyeceği izah gerektirmez. Kendisinden kahrı defedemeyenin ise, toprağı başkasının üzerine de atması kabul edilemez. Gazze'de şu halde bile Ramazan'ın sevinci kendini gösterirken diğer müslümanların bitik bir matemle ayların sultanını karşılamaları yakışmaz. Oruç tutmanın bile fikhen yasak olduğu bayramın, üzerimizdeki hakkını zayi etmek de yaraşmaz.

O gün çocukları sevindirmeli, bayram namazına giderken ağzımızı bir hurmayla tatlandırmaktan geri durmamalı, hediyeler vermeli, içten bir gülümsemeyle muhteşem müslümanlar selamlaşmalıdırlar. İçimizin burukluğuna mani olmasak da tebessümü eksik etmemeliyiz. En çok da yeniden esenlikli bayramlarımızın imkanını yaşatmak için yerleşmeli yüzümüze o ümitvâr gülümseme. Güler yüzlü olmak neydi onu hatırlamalıyız, daha huzurlu bayramlarımızın hasretiyle yanarken. Ümmetçe en mutlu olmamız gereken günde bile yas tutmaya kalkmak, "müslümanlar bir vücut gibidir" fehvasına uymak demek değil bilakis hasta uzvu iyileştirecek azmin yitirilişidir. Bütün bir ümmet, bir ay boyunca bedeninin geri kalanının ölmediğini, yaşama gücünü kaybetmediğini duyurur; bayramdaki coşkusuyla bu dünyaya dair bir teklifinin bulunabileceğini, kefereye meydan bırakma niyetinin olmadığını haykırır. Bundan sebep, budandıkça fişkırmak için yaşamak debelenmelidir içimizde...

HER SENENİN RAMAZAN'I

Yine mübarek Ramazan geldi, hoş geldi. Bu ilk gelişi değil elbet. Yılda bir de olsa her sene Allah'ın izniyle geliyor. Ramazan'la beraber gelen teravihler, mukabeleler, pideler her zaman aynı. Hâl böyle olunca da insan merak ediyor: Her sene aynı olan Ramazan neden her yıl ağzımızda farklı bir tat bırakıyor? Bunun tespitimce iki sebebi var. Bunları tecrübe ve zaman olarak ifade edebiliriz. Evet, gelen Ramazan aynı, oruç aynı, iftar da aynı. Ancak her sene de farklı gibi geliyor insana. Bu Ramazan geçen Ramazan'a göre bir yaş daha büyüdüm. Fikirlerim farklı, fiziksel olarak daha farklıyım. Belki hayatımdan birileri eksildi belki artık daha farklı bir yerdeyim. Hülasa her Ramazan aynı gibi olsa da her Ramazan farklı hatıralara gebe. Öte yandan biz sıcak hanelerimizde sıcak çorbalarımızla iftar ederken Gazze'de suya ve yemeğe muhtaç, iftar edemeyecek kardeşlerimiz var. Ramazan'ı idrak etmemizle beraber artık kendimize çekidüzen verme vakti gelmiştir. Unutmayalım ki kâfirlerle savaşı kazanmanın yolu nefisle olan savaşı kazanmaktan geçiyor. Biz ne zaman doğru Müslüman olursak o zaman kan ağlayan Gazze, Doğu Türkistan ve diğer mazlumlar rahatça yaşayabileceklerdir. Bu sene tüm islam âleminin kendisiyle olan savaşta yol alabilmeleri dileğiyle...

Hayırlı Ramazanlar!

İSRAİL'İN KATLIAMLARI DURMUYOR

- İşgalci İsrail güçleri, Gazze'nin kuzeyine gitmeye çalışan iki Filistinli sivil şehit etti ve naaşlarını da buldozer ile sürükledi.
- Filistinli 4 vatandaşı tek tek bombalayan İsrail ordusu, görüntüleri sosyal medya hesaplarından paylaştı.
- Gazze sokaklarında dolaşan işgal güçlerine ait tanklar; camileri, okulları ve sivil yerleşim alanlarını bombalıyor.
- Çocuklarının karnını doyurabilmek için un almaya giden Filistinli anne, döndüğünde içinde çocuklarının bulunduğu evin bombalandığını gördü. Acılı anne komşularına "Çocuklarımın hepsi öldü mü?" diye sordu.

EBU HALİD ÇAĞRINA KULAK VERDİK, TÜM ÜRDÜN SENİNLE

Ürdün halkı, Gazze için sokaklara döküldü. İsrail Büyükelçiliği çevresinde gösterilerde bulunan halka polis müdahale etti. Bütün müdahalelere rağmen dağılmayan Ürdünlüler "Mescid-i Aksa'yı koruyacağımıza dair Allah'a söz veriyoruz." sloganlarıyla yeminler etti.

"Ve önemli olan "an"dır. Onu; ibadet, sabır, anlayış, tevazu ve merhamet ile anlamlı hale getirmek mutluluğun ta kendisidir."

Cahit Zarifoğlu

İletişim : cumalikgazetesi@gmail.com

KAHRAMAN DOKTOR

Ölümü göze alarak Diyarbakır'dan Gazze'ye giden kahraman doktor Taner Kamacı, imkansızlıklar içerisinde ve bombardıman tehlikesi altında Filistinlilerin ameliyatlarını yapıyor.

"Kişisel olarak herkesin imtihanı kendine, ben de kendi imtihanımı vermek için buradayım." diyen doktor, ciddi uzman ve tıbbi malzeme desteğine ihtiyaç duyulduğunu söyledi.

BENİ AÇLIK ÖLDÜRDÜ

Geçtiğimiz günlerde kardeşi Süheyl'i(8) kaybeden Muhammed Habous'un (10) şehadeti ile birlikte Gazze'de açlıktan hayatını kaybeden çocuk sayısı 33'e yükseldi.

BİR KISSA BİN HİSSE

Keçecizade İzzet Molla fitraten nüktedan olmakla birlikte gayet şişman biri imiş. Bir akşam iftara davetli olarak bir dostunun konağına gitmiş. O zamanlar âdet, akşam namazı kılınıktan sonra sofraya oturmaktır.

Neyse iftar topu atılmış. Oruçlar zezem, hurma vb. ile açılıp namaza durulmuş. O sırada yeni gelen bir misafir soluk soiuğa kapıdan girip içerdekilerin namaza başladıklarını görünce çoraplarını çıkarıp kollarını sıvamış. Hemen ibrik leğen gelmiş, abdest alacak.

Öte yandan akşam namazı bildiğiniz gibi kısa kıyaamlarda zammı sure de az okunuyor... İmam Efendi de biraz aceleci.. Hem hızlı okuyor hem de rükû ve secdeleri kısa tutuyor. Molla merhûm imama ayak uydurmakta oldukça zorlanıyor. Bu arada abdest alacak zât ibrikdâra sesleniyor:

- Evladım biraz acele et. Abdest alıp imama yetişelim.

Olanları namazda yan gözle izleyen İzzet Molla, bu söz üzerine dayanamayıp adamın duyacağı şekilde mırıldanmış:

- Efendi hiç merak etme! Biz bu imama namazın içindeyken yetişemiyoruz, sen dışarıdan nasıl yetişeceksin!

UNUTTUĞUMUZ SÜNNETLER

Peygamber Efendimiz (sav) iftar vakti orucunu açmadan önce dua ederdi.

Peygamber Efendimiz (sav) iftar yemeğinden çevresindeki yoksullara gönderirdi.

BİR OSMANLI BAKİYESİ

Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır 1878'de Antalya'nın Elmalı kazasında doğdu. İlk tahsilini Elmalı'da yapan ve rüşdiyeyi de burada bitiren Hamdi Efendi, dayısı Hoca Mustafa Sarılar'la birlikte İstanbul'a geldi (1895). Kayserili Mahmud Hamdi Efendi'nin ve diğer meşhur hocaların derslerine devam ederek icazet aldı. 1905'te Mekteb-i Nüvvâb'a girdi ve buradan Kadı İcâzetnamesi aldı. 1905-1908 arasında Bâyezid Camii'nde dersler verdi. Bu vazifedeysen Meşihat Dâiresi Mektûbî kalemine tayin edildi (1906). Bir taraftan da çeşitli mektep ve medreselerde dersler verdi, Meclis-i Maârif âzâlığı yaptı. 1908'de dersiam oldu. II. Meşrûtiyet'in ilanından sonra kurulan Meclis-i Mebusan'a Antalya mebusu olarak girdi. Damad Ferid Paşa'nın birinci ve ikinci kabinelerinde Evkaf Nazırlığı yaptı. 15 Eylül 1919'da Hey'et-i A'yân âzâlığına getirildi. Cumhûriyet'in ilanı sırasında Müttehassısın Medresesi'nde "mantık" müderrisi idi. Damad Ferid Paşa kabinelerindeki görevi dolayısıyla Milli Mücadele aleyhinde bu kabinelerin kararlarından sorumlu tutuldu. Gıyabında idama mahkum edildi. Fakat Ankara İstiklal Mahkemesi'nde görülen mahkemede beraat etti. İstanbul'a dönerek inzivaya çekildi. Bu dönemde Metâlib ve Mezâhib adlı tercümesini tamamladı, büyük çaplı bir hukuk kamusu hazırlamaya koyuldu ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nca kendisine teklif edilen Kur'an tefsirini kaleme aldı. Şabaniye tarikatına intisabı olan Elmalılı, 27 Mayıs 1942'de vefat etti. Sahrayı Cedid Mezarlığı'nda babasının kabrine defnedildi.

Kuraklıktan Muaf Mıyız?

Su, insanın en temel ihtiyacı. Öyle ki yemekten de önce geliyor zira yemeğin en ilkel hâli olan toprak da suyla hayat buluyor. Yani su olmazsa hiçbir şey olmaz, ne insanlar kalır ne de diğer canlılar. Zaten biz de sudan yaratılmadık mı? Vücudumuzun %70'ini oluşturan da su. Öyle ise böylesi önemli bir kaynağı neden böyle lakayt kullanıyoruz? Çeşmelerimizin ardında sonsuz pınarlar mı var? "E, bir şey olmaz!" Olur, olur, bal gibi de olur, oldu da. Tarih çok defa kuraklıkla, kıtlıkla mücadele eden insanoğluna şahit oldu. Aynı durumun başımıza gelmeyeceğinin garantisi mi var? Yıllar geçtikçe küresel ısınmanın da etkisiyle kışlar karsız, diğer mevsimler de yağmur bakımından kıt geçiyor. Daha bu sene İstanbul'daki barajların ne kadar dip seviyelere indiğine şahit olduk. Ülkemizde kuruyan göller de aynı şekilde yıllar geçtikçe artmakta. Pekala! Bu durumda Müslüman'a ne yapmak düşer. Belli başlı tedbirleri uygulamadan önce bu suyun sonsuza dek böyle kalmayacağını kavramamız, idrak etmemiz gereklidir. Çünkü bunu anlayamaz isek ne kendimiz israfa karşı bir tutum sergileyebiliriz ne de insanları buna çağırabiliriz. Tedbir alma hususuna gelecek olursak kendimizi belli bir alanla kısıtlamamalıyız. Suyun olduğu her yer tasarruf etmek için ayrı bir sahadır. 5 vakit namazımızın abdestinde suyu sonuna kadar açıp ibadetimizin bereketini kaçırmayalım."Allah israf edenleri sevmez."(Araf/31). Hızlı almak yerine suyu kısıp biraz daha yavaş abdest almaya alışalım. Son zamanlarda daha da yaygınlaşan tasarruflu musluklara geçiş yapalım. Tuvalette olsun lavaboda olsun her nerede olursa olsun arızalı musluklarımızı tamir ettirelim. Duşta sabunlanırken, ihtiyacımız olmadığı durumlarda suyu kapatalım. Suyun kullanım alanı çok geniştir. Susuz ziraat olmaz. Giydiğimiz kıyafet, üzerimize örttüğümüz yorgan ve daha niceyi hatta her şey sudan teşekkül ediyor. İnternet üzerinden suyu nasıl daha iyi kullanabileceğimizi araştıralım, konu hakkındaki yararlı konferansları izleyelim. Bu şekilde su tasarrufunu daha bilinçli yapabilir ve kendimizi buna motive edebiliriz.

Ey Müslümanlar, yaptıklarımız hesapsız kalmayacak! Her ne kullanmış veya tüketmiş isek hesabını ödeyeceğiz. Suyu da bu şuurla kullanalım. Bir tek ben düzgünce kullansam neye yarar demeyin. Her bireysel girişim aslında toplumsal bir teşebbüstür. Evlatlarımızı, akrabalarımızı ve dostlarımızı bu konu hakkında bilinçlendirelim. Sağlıcakla kalın, tasarrufla kalın!

CUMALIK KÜTÜPHANESİ

MACERA ADASI

Sevgili okur; bu sayıda küçükken beni çok etkileyen, okurken bana sanki kitabın içindeymiş de oradaki ana karakter benmişim gibi hissettiren bir kitaptan bahsedeceğim. Ben genelde okuduğum kitaplar her ne kadar hoşuma gidip okurken kitabın içindeki bir karaktere dönüşsem de dönüp tekrar okumayan birisiyim. Ama bu kitabı en az 4 veya 5 kere okudum. Neydi bu kitabı diğer kitaplardan farklı kılan? Çok daha mı gizemli idi? Hayır. Çok daha mı uzundu? Hayır. -96 sayfaydı, hâlâ hatırlarım.- Neydi onu farklı kılan? Öncelikle macera kitaplarında okuru etkileyecek unsurlar neler ona bakalım:

- 1- Aksiyon
- 2- Karakter gelişimi
- 3- Bir yapıt inşa etme
- 4-Karakterlerin ilişkileri
- 5-Gizem

Bir macera kitabında bu beş unsurdan üç veya dört tanesi olursa o kitap alanında gayet başarılı bir kitap olur. Ama 5 tanesi birden olursa? Ben öncelikle burdan bu kitabın yazarı Ahmet Yılmaz BOYUNAĞA'ya böyle bir kitap yazıp benim çocukluğumda hoş bir hatıra bıraktığı için teşekkür ederim. Yazar bu kitapta benim gözlemimce bu beş unsuru da kitapta işlemeyi başarmış. Kahramanları; bir gemide yolculuk ederken geminin batması sonucu bir adaya düşen bir grup müslüman genç, onlara akıl hocalığı yapan bir amca, yanlarına hristiyan olarak giren ama müslüman olan iki Alman, adada onlara saldıran ve sonradan arkadaş olacakları bir yerli olan kitap, adadan kaçmak için bir gemi inşa eden kahramanların denize kurban verdikleri babalarından bir kaç ize rastlamalarını harika bir şekilde işliyor. Tabii ki çocuklar için yazılan bu kitap şuan size hitap etmiyor olabilir lakin çocuğunuza veya torununuza gönül rahatlığı ile okutabilirsiniz.

KAMUS NAMUSTUR

NASIP

Bir işimiz rast gidip de başımıza güzel birşey geldiğinde şansımızın yaver gittiğinden dem vurup dururuz. Şansımızı biz kendi çabamızla tayin etmişiz gibi övünür, başımıza gelen güzelliği de iyi şansımıza bağlayırız. Oysa Allah taala "Sana gelen iyilik Allah'tandır. Başına gelen kötülük ise nefsendir. Seni insanlara elçi gönderdik; şahit olarak da Allah yeter." buyurmuştur. Kur'an'ı adeta köklerine işleyen necip milletimiz de dilimizde buna "nasip" demiştir. Nasip Allah taalanın bize ihsan ettiği güzelliklerdir. Allah taala nasibimizi arttırsın.

Atik Valde'den İnen Sokakta

Nihad Sami Banarlı'ya

İftardan önce gittim Atik-Valde semtine,
Kaç def'a geçtiğim bu sokaklar, bugün yine,
Sessizdiler. Fakat Ramazan mânevîyeti
Bir tatlı intizâra çevirmiş sükûneti;
Semt in oruçlu halkı, süzölmüş benizliler,
Sessizce çarşıdan dönüyorlar birer birer;
Bakkalda bekleyen fıkârâ kızcağızları
Az çok yakından sezdiriyor top ve iftarı.
Meydanda kimse kalmadı artık bütün bütün;
Bir top gürültüsüyle bu sâhilde bitti gün.
Top gürleyip oruç bozulan lâhzadan beri,
Bir nurlu neş'e kapladı kerpiçten evleri.
Yârab nasıl ferahlı bu âlem, nasıl temiz!

Tenhâ sokakta kaldım oruçsuz ve neş'esiz.
Yurdun bu iftarından uzak kalmanın gamı
Hadsiz yaşattı rûhuma bir gurbet akşamı.
Bir tek düşünce oldu tesellî bu derdime;
Az çok ferahladım ve dedim kendi kendime:
"Onlardan ayrılış bana her an üzüntüdür;
Madem ki böyle duygularım kaldı, çok şükür."
Yahya Kemal Bayath

SÜTTEN AĞZI YANAN YOĞURDU ÜFLEYEREK YER

Sevgili okur bu sayıda herkeste ilk bakışta bir şeyler çağrıştıran bu deyimden söz edeceğim inşaallah. Bu deyim son zamanlarda ben de farklı bir yer edindi. -Çok sevdiğim ve her daim yanımızda olan bir hocamız fazlaca kullandı son zamanlarda.- Bu sebepten bu yazıda bu deymi kaleme almak istedim. Deyim kültürümüzde çoğumuzun severek tükettiği yoğurt ve o aşamaya ulaşmamış hali olan süttün ilişkisinden soyut bir olguya vurgu yapıyor. Bir örnek ile açıklayayım: Mesela bir tacir hayal edelim, bu tacir risk seviyesi ne çok düşük ne çok yüksek bir işe girmiş olsun lakin bir takım ihmaller sonucu o işe yatırdığı parayı kaybetsin, bu olaydan sonra girdiği işlerin risk seviyesi parasını kaybettiği işten çok daha düşük dahi olsa artık ihmalkarlık yapmamaya daha fazla dikkat eder. Para kaybettiği işten haberi olmayıp neden bu kadar fazla efor sarf edip çok düşük bir risk uğruna kendini harab ediyorsun diyenlere ise gönül rahatlığı ile "Benim süttün ağzım yandı yoğurdu üfleyerek yiyorum" diyebilir.

HAFTANIN SORUSU

Kadir Gecesi'nin
Ramazan Ayı'nın kaçınıcı
gecesi olduğu kabul
edilir?

CEVAPLAR X HESABIMIZDA

Hayatın Gürültüsünden Kaçış Kapısı: İtikaf

Ne kadar çok gürültü var, ne kadar çok görüntü kirliliği. Yalnız bunlar da değil ne kadar çok işi var insanoglunun her gün yerine getirmeye ölecekmiş misali hareket ettiği. Zihinlerimiz, yarın umursamayacağımız ve hatta hatırlamayacağımız pek çok önemsiz düşünceyle dolu. Şimdi durun, durun ve hayal edin! Normal bir insan olan Akif'in hayatından bir sahne anlatacağım sizlere.

Aylardır terfi almak için üzerinde ihtiyatla çalıştığı projesi, bugün teslimden hemen önce patronu tarafından iften püften sebeplerle manasızca eleştirilmiş. Patrona sinirlenmiş önce, sonra kendine kızmış; ne terfiymiş arkadaş sanki hayat memmat meselesi diye geçirmiş içinden sinirlice. Ev yolunda bir otobüsten bir otobüse aktarma yapmak için meydanı yürürken aklı işte bu düşüncelerle doluymuş. Etrafindaysa aklındakinden daha büyük bir kargaşa hakimmiş. Hemen önünde pembe scooterıyla beraber yerde bir kız ağlıyor, babası ise gözlerini devirerek yanına geliyormuş. Caddede sıkışan trafik korna seslerini beraberinde getiredursun falanca partinin seçim arabası ortalığı bangır bangır inletiyormuş. Sanatını durdurmak zorunda kalan sokak sanatçısı, bağırarak esnaflığını yapan seyyarlar, sıkış tıkiş banklar, küfrederek yanından geçen çocuklar, göz zevki vermektan mahrum alakasız heykeller derken gözü biraz ötede toplanmakta olan insanlara çarpmış. Onlar da ellerinde renkli bayraklar dillerinde solgun sloganlar yoldan geçen insanlara rahatsızlık vermektelemiş. Aynı eylem çeşidi kimi zaman faydalı bir işe dönüşüyor da kimi zaman nasıl böylesine rahatsız edici bir hale bürünebiliyor diye düşünürken caddenin karşısındaki gökdelenlerin camlarından yansıyan güneş ışığı gözünü almış. Akif camlara bakmayadursun sesini bile duyamadığı bir helikopteri görüp seyre dalmış. Başka şeylere dalmış bir moto kurye de gelmiş Akif'e çarpmış. Akif rüyasında işlemleri insanı kendine çeken büyük, ahşap bir kapıdan içeri girdiğini görmüş. İçerisi zifiri karanlık, yani en azından gözleri görmüyor. İçeride çıt yok, damarlarında dolanan kan sanki çağlıyor. Bunu fırsat bilen Akif dalmış düşüncelere, başlamış gerçekten düşünmeye.

Akif düşünedursun bizler de işimize bakalım. İşimizi gerçekten niye yaptığımıza bakalım. Asıl gayemizi bir hatırlayalım. İncancımızı tazeleyelim. Tüm samimiyetimizle Rabbimize yönelelim. Yalnız onun için ayağa kalkalım ve bunun bilincinde olalım. Kendimizi ve sevdiğimizimizi uyaralım. Kalbimizi, fikrimizi temizleyelim. Dünya hayatının her türlü kötülüğünden uzaklaşalım, Allah'a sığınalım. Bunu da Peygamber Efendimizin (sav) sünneti seniyyesi olan itikafa girerek yapalım. Evet, biliyorum çoğumuzun on gününü de itikafa geçirmeye fırsatı yok ama elimizden geldiği kadar, olursa birkaç gün o da olmazsa bir miktar zamanımızı itikafa evrad ile ezkar ile ibadet ile tefekkür ile geçirmeye çalışalım. İnsanın dünyada yaptığı her şey, onun dünyada bulunmaktaki gayesiyle arasındaki rabıtayı kaybettiği takdirde bir hiç olarak kalacaktır. Bu rabıtayı bizlere hatırlatan itikafıdır. İtikaf tek seferlik bir ibadet değildir. Nitekim Peygamber Efendimiz her yıl Ramazan ayının son on günü itikafa girmeye azami özen göstermiş, itikafa giremediği bir yılın telafisini de sonraki sene yaparak meselenin ehemmiyetini tasdiklemiştir. Bizler de Peygamberimizin izinden gidelim gürültülere, kirliliklere dalmayalım.

Her yıl ramazan ayının son günlerini itikaf ile ihya edebilmemiz dileğiyle...

İLMİHAL KÖŞESİ

SORU: Diş macunu kullanmak oruç bozar mı?

CEVAP: Üzerinde macun bulunmayan diş fırçası ile dişleri fırçalamak misvak kullanmak hükmündedir orucu bozmadır. Ancak diş macunu konulur ve boğaza giderse oruç bozulur.

3 BÜYÜK DİNİN KUTSALI: KUDÜS

İslam'ın ilk kiblesi Mescid-i Aksa'nın bulunduğu şehir, bugünlerde her Ramazan olduğu gibi yine şiddetli çatışmalara sahne oluyor. Aksa'da namaz kılmak isteyen Filistinliler ve İşgalci askerler sık sık karşı karşıya geliyor. Peki Kudüs'ün bunca yıldır bu çatışmalara ev sahipliği yapmasının nedeni nedir?

3 büyük din için de çok önemli bir şehir olan Kudüs bir çok peygambere ev sahipliği yaptı. İsrailoğullarına gönderilen bu peygamberlerin sayısı kesin bilinmemekle beraber bunlardan 10 tanesi Kur'an-ı Kerim'de zikredilmektedir.

637 yılında Ebu Ubeyde bin Cerrah komutasındaki Râşidin ordusu tarafından kuşatılan şehir, 638 yılının Nisan ayında bizzat Patrik Sophronius tarafından Halife Ömer'e teslim edildi.

1099 yılında I. Haçlı Seferi sonucunda Hristiyan hakimiyetine giren şehir, bir çok katliama şahit oldu. Müslümanları ve Yahudileri katleden Hristiyanlar, altınlarını saklamak amacıyla yuttuklarını düşündükleri Arapların karınlarını deşerek benzeri görülmemiş bir vahşete imza attı.

1187 yılında Selahaddin Eyyubi tarafından kuşatılan şehir, aynı yıl teslim alındı. Haçlı ordusunun tam zıttı şekilde, hiçbir Hristiyan ve Yahudi öldürülmedi ve onlara yerleşme hakkı verildi.

Uzun yıllar İslamın hakim olduğu Kudüs, 1917'de Osmanlı'nın şehirdeki savaşı kaybetmesi üzerine yaklaşık 8 asır sonra Müslümanların elinden çıkmıştı. 1948 yılında İngilizlerin şehirden çıkmasıyla bağımsız olan Filistin'in bu sefer başını II. Dünya Savaşı'nda Nazi soykırımından kaçan Yahudiler ağrıyacaktı.

Kendilerine yurt veren ve onları bağrılarına basan Filistinlileri öldürmeye başlayan Yahudiler işgalin de ilk adımlarını atmışlardı. Filistin'i aşama aşama işgal eden Yahudiler, 1980 yılında Kudüs'ü başkent ilan ettiler. Uluslararası kamuoyunda kabul görmeyen bu karar, 2017 yılında ABD başkanı Donald Trump'ın Kudüs'ü 'İsrail'in başkenti' olarak tanıyan kararı imzalamasıyla kabul görmüş ve müslümanların ilk mabedine ev sahipliği yapan şehir, Yahudi hakimiyetine girmişti.

CUMALIK GAZETESİ

İmtiyaz Sahibi

BEYOĞLU ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

adına

Mahmut YELEK

Tetkik Eden : Mehmet Salih ÖZDEMİR

Yayın Kurulu : Ali GÜŞEN

Mustafa KOÇ

Mustafa ŞENER

Münir Nureddin CAMADAN

Abdurrahim KARAZEBEK

Talha ÖVÜT

Grafik Tasarım : M.Yusuf GÖZÜM

İletişim : cumalikgazetesi@gmail.com

beyogluanadoluihl.ki2.tr

RAMAZANLIK

Nurdan Mesaj: Mahya

Farsça mâh “ay” isminden Arapça -iyye ekiyle oluşturulmuş Osmanlıca mâhiyye (aylık, aya mahsus) kelimesinin günümüz Türkçe’sindeki şeklidir. Receb, Şâban, Ramazan aylarının halk arasında adları verilmeden sadece “üç aylar” olarak anılması gibi mahya da yine adı verilmeden “Ramazan ayına mahsus” anlamını kazanmış olsa gerektir. Çünkü bu uygulama bazı özel durumlar hariç yalnız Ramazan

ayında yapılmaktadır. Ancak kelimenin açıklanan anlamı kazanmasında Arapça mahyâ (Hz. Peygamber’e salâtüselâm getirilen meclis; zikir meclisi) kelimesinin de etkisi olduğu şüphesizdir. Çünkü gerek kelimeler arasındaki ses benzerliği, gerekse “leyletü’l-mahyâ” denilen mübarek gecelerde zikir meclisi kurulan camilerin alışılmışın üstünde kandillerle donatılmasının, hatta mahya tekniğine benzer usullerle süslenmesinin bir rastlantı olması uzak bir ihtimaldir. Mübarek gün ve gecelerde halkın ibadeti için gece boyu açık kalan

camilerin kandillerle donatılması geleneği İslâmiyet’in ilk asırlarına kadar uzanmaktadır. Fâkihî (ö. 278/891) Mescid-i Harâm’ın 455 kandilinin olduğunu, bunlardan daha çok ışık veren bazılarının sadece Ramazan ayı ile hac mevsiminde yakıldığını, bu kandillerin direkler arasına gerilmiş iplere bakır çengellerle asıldığını ve bu sayede Mescid-i Harâm’ın istenilen yerine taşınabildiğini söyler (Aḥbâru Mekke, II, 204). Yine Fâkihî, Mekke Valisi Muhammed b. Ahmed el-Mansûrî’nin ilk defa dikili direkler arasına gerilmiş iplere kandil astırıldığını yazmaktadır (a.g.e., III, 240). Fâkihî’nin ve ondan dört buçuk asır kadar sonra yaşayan İbnü’l-Hâcc’ın sözünü ettiği aynı uygulamaların (el-Medḥal, I, 308, 312) bir Osmanlı icadı olan minareler arasına ipler ve kandillerle mahya kurma geleneğine ilham verdiği düşünülebilir.

Osmanlı’da minareler arasına ilk mahyayı kurduğu rivayet edilen kişi Fatih Camii müezzinlerinden Hattat Hafız Ahmed Kefevî’dir. Fakat minareleri mahyaya çok uygun olan Sultanahmet Camii’ne camii yapıldığından beri mahya asıldığına dair bir görüş de vardır. Nitekim camiinin mahiyeleri için “vakfı kadimidir” denilmiştir. 1722 yılında Nevşehirli Damat İbrahim Paşa bütün selatin camiilerine mahya asılması emrini vermiştir. Selâtin camileri genellikle iki minareli olduğundan mahya için uygundular. Ancak aralarında Eyüp Camii gibi minareleri çok kısa olanlar da vardı. Bunlar daha sonra mahya kurulacak hâle getirilmiş, meselâ Eyüp Camii’nin minareleri Nevşehirli Damad İbrâhim Paşa’nın emriyle 1136 (1723-24) yılında yükseltilmiştir. Mahya kültürü o yıllardan bu güne bir gelenek halini almıştır.

Kusurlarımızın Kefareti: Fidyeye

İslâm âlimlerinin ortak kabulüne göre ihtiyarlık ve şifa ümidi kalmamış bir hastalık sebebiyle oruç tutamayan kimse, kazâ etmesi mümkün olmadığı için tutamadığı gün sayısınca fidye öder. Bu durumdaki bir kimsenin fidye ödemesi fakihlerin büyük çoğunluğuna göre vâcip, Mâlikîler’e göre ise müstehaptır. Burada söz konusu olan ihtiyarlığın ölçüsünün kişiden kişiye değişeceği kabul edilmiş ve “şeyhi fânîlik” diye tanımlanan bu çağ “ölüme kadar her gün kuvvetin azalması” şeklinde açıklanmıştır. Bu çağa ulaşan kimse fidyesini Ramazan ayının sonunda toptan veya Ramazan ayı içinde günlük olarak ödeyebileceği gibi Ramazan başında da verebilir. Yaşlı veya hasta olan kimse fidye ödemediği takdirde onun adına fidye ödenmesi gerekmez. Öte yandan, böyle bir kimsenin fidyesini ödedikten sonra iyileşmesi durumunda ödenen fidyenin yeterli olup olmayacağı hususunda mezhepler arasında görüş ayrılığı bulunmaktadır. Hanbelî mezhebine göre bu durumdaki kişi borcunu ödemiş olup ayrıca kazâ etmesine gerek yoktur (İbn Kudâme, III, 141-142). Diğer üç mezhebe göre ise -fidyenin meşruiyetinin şartı “oruç tutmaya güç yetirememesi” olduğundan- gücüne ve sağlığına kavuşan kimse tutamadığı oruçlarını kazâ etmelidir. Oruçta fidye miktarı, âyette geçen “bir fakirin doyumu” (el-Bakara 2/184) ifadesinden de hareketle bir kişiyi bir gün için doyuracak iki öğün yiyecek olarak anlaşılmış olup bu da fitre miktarıyla uyum gösterir. Bu miktarın aynı olarak veya aynı değerinde para yahut mal olarak verilmesi câizdir. Diyanet İşleri Başkanlığı’na bu sene belirlenen fidye miktarı 130₺’dir.

Diş Kirası

Eskiden hali vakti yerinde olan aileler, Ramazan’da iftara davet ettikleri zengin, fakir herkese, evden ayrırlarken, diş kirası olarak, bir miktar para veya kıymetli bir eşyayı hediye verirdi. Sanki iftara iştirak etmekle, gelenler dişlerini davet sahibinin zevkine kiralamış oluyorlar ve bu kira bedeli, hemen orada ödeniyordu!

Aslında İslâmiyet’te böyle bir adet yoktur. Bu, Ramazan’ın dinî olmaktan çok milli bir vechesidir. Hatta daha eskiden bu mübarek aya has bir adet olmadığına, Fatih Sultan Mehmed’in, İstanbul’da bir semte de ismi verilen, sadrazamı Mahmud Paşa’nın şu ikramı

delalet eder: Paşa, misafirlerine daima içinde altından yapılmış nohutlar da bulunan nohutlu pilav hazırlar ve sofraya otururken: “Servete nail olan bir kimsenin ağzında, ibzal (esirgemedi sarfetmek) için altın bulunmalıdır” dermiş. Pilavı yerken ağzına altın nohut gelen kimse için onun diş kirası sayılacağı muhakkaktır! 19. asırda bilhassa Sultan Abdülmecid ve Abdülaziz’in saltanat yıllarında, zenginlerin

zenginlere diş kirası vermesi usulünün devam ettiğini, Sultan 2. Abdülhamid zamanında ise bunu daha ziyade fakirlere tahsis edildiğini Balıkhane Nazırı Ali Rıza Bey yazar. Ramazan’da fakirlerin bile sofrası gelenlere açıkken cömert zenginlerin iftarı, yüzlerce kişinin ağırlanıp diş kiralarının da verildiği düşünülürse kim bilir nasıl olurdu? Meselâ Tanzimat ricalinden Rıfat Paşa’nın – ki Boğaziçi’nde Çubuklu semti, geçen asırda bir hayli zaman onun ismi ile anılmıştır- bir Ramazan sonu kâhyasının getirdiği hesabı tetkik ederken, yekunun 5 bin altın kadar olduğunu görmekle: “Çok şükür, bu ramazanı ucuz atlattık.” dediği nakledilir.

Mukabelenin Kökeni

Arz, arza ve aynı kökten gelen mu’âraza sözlükte “okumak, ezberden okumak, göstermek, kitapları karşılaştırmak” gibi mânalara gelir. Hadislerden öğrenildiğine göre Allah’ın iki elçisi, Kur’ân-ı Kerim’i birbirlerine okumak (mukabele etmek) üzere Ramazan ayında her gece bir araya gelmekteydi. Her yıl bir defa yapılan bu karşılıklı okuma işi Hz. Peygamber’in vefat edeceği yıl iki defa olmuştu. Arza-i ahîre diye anılagelen bu son karşılaştırma Kureys lehçesiyle yapıldığı için o günden itibaren Kur’ân bu lehçe ile okunmuştur. Hz. Peygamber arza-i ahîrenin iki defa yapılmasından vefatının yaklaştığını sezmiş ve bunu kızı Fâtıma’ya bir sır olarak söylemiştir. Arza olayının devam ettiği günlerde Hz. Peygamber’in son derece neşeli ve diğer günlerdekinden daha cömert olduğu ashâb-ı kirâm tarafından tespit edilmiştir. Bugün İslâm ülkelerinde Ramazan ayı süresince devam ettirilen mukabele geleneği, arza sünnetine uymanın bir sonucu olarak değerlendirilmelidir.

Ramazan Manisi

Denizden çek oltanı!
Duvara as baltanı!
Hoş geldi sefa geldi,
On bir ayın sultanı.

Müminlere nimettir,
İlk on günü, rahmettir,
Bu ayda oruç tutmak,
Büyük bir ganimettir.

Ramazanla uyandı,
Mümin nura boyandı,
Hazırlıklar başladı,
Camide kandil yandı.

Müminler huzur bulur,
Günahları affolur,
Bayram günü gelince,
Cehennemden kurtulur.

Oruçla anla aç toku!

Aç ilmi hali oku!

Hoca, ömrün geçmeden,

İnsanlıktan al koku!

Ramazan Duası

Yâ Rab, şu muazzam Ramazan hürmetine,
Kaldır aradan vahdete hâil ne ise;
Yâ Râb, şu asırlarca süren tefrikadan
Artık ezilip düşmesin ümmet ye’se.
Mâdâm ki verdin bize bir rûh-i nevin...
Yâ Râb, daha bir nefha-i te’yîd insan!

Mehmet Akif Ersoy

Ramazan Fıkrası

İftar topu atıldı atılacak. Herkes evine, yurduna çekilmiş, sofrada dualar edilmekte. Sokaklarda tek tük acele ile evlerine giden kişiler... Bir de nereye gideceği, iftarı nerede edeceği belli olmayan birkaç haylaz. Bunlardan biri en yakın konağın kapısına dayanır. Uşak kapıyı açar:

- Beyefendi evdeler mi?

Uşak tembihli olsa gerek:

- Hayır sokağa çıktı.

Adam ısrarlı davranır:

- İftarda evde bulunmayacaklar mı?

Uşak oruç sersemliği ile cevap verir:

- Durun bi gidip kendisine sorayım.